

Folkhälsomyndigheten

Ny kunskap om sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) i Sverige

Befolkningsundersökningen SRHR2017

- Uppdrag från regeringen (2016)
- Enkät år 2017 till ett slumpmässigt stratifierat urval av 50 000 personer ur totalbefolkningsregistret (SCB)
- Svarsfrekvens 31% - bortfall i vissa grupper ex. personer födda utanför Sverige
Viktning för att justera för bortfallet
- Materialet består av 14 500 personer
- Kunskapsbas

Slutsatser

- Generellt god sexuell hälsa – men skillnader i sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter mellan grupper utifrån kön, ålder, utbildningsnivå och sexuell identitet.
- De största könsskillnaderna ses i:
 - utsatthet för sexuella trakasserier och våld
 - erfarenhet av att betala eller ge annan ersättning för sex
 - pornografianvändning
 - en rad upplevelser kring sexlivet.

Sexuella trakasserier och våld

- Sexuella trakasserier (ex. oönskade telefonsamtal, sms, brev, mail, sexuella inviter, sexuellt förtal eller utsatt för blottare) 42% kvinnor, 9% män
- Någon annan form av sexuellt övergrepp (ex blivit kysst, smekt, kladdad på, eller att någon har fått dig att mot din vilja ta i någons kropp på ett sexuellt sätt) 39% kvinnor, 9% män
- Försök till samlag genom fysiskt våld eller hot om fysiskt våld, 11% kvinnor, 1% män
- Påtvingat samlag genom fysiskt våld eller hot om fysiskt våld 7% kvinnor, 1% män

**Unga är mer utsatta:
mer än hälften av
kvinnor 16-29 år har
utsatts**

Sexlivet

- Majoriteten är nöjd med sitt sexliv, tycker att sex är viktigt och har haft sex under det senaste året. Minst nöjda med sitt sexliv är de yngsta männen och de äldre, både kvinnor och män.
- Könsskillnader i upplevelser kring sexlivet:

KVINNOR

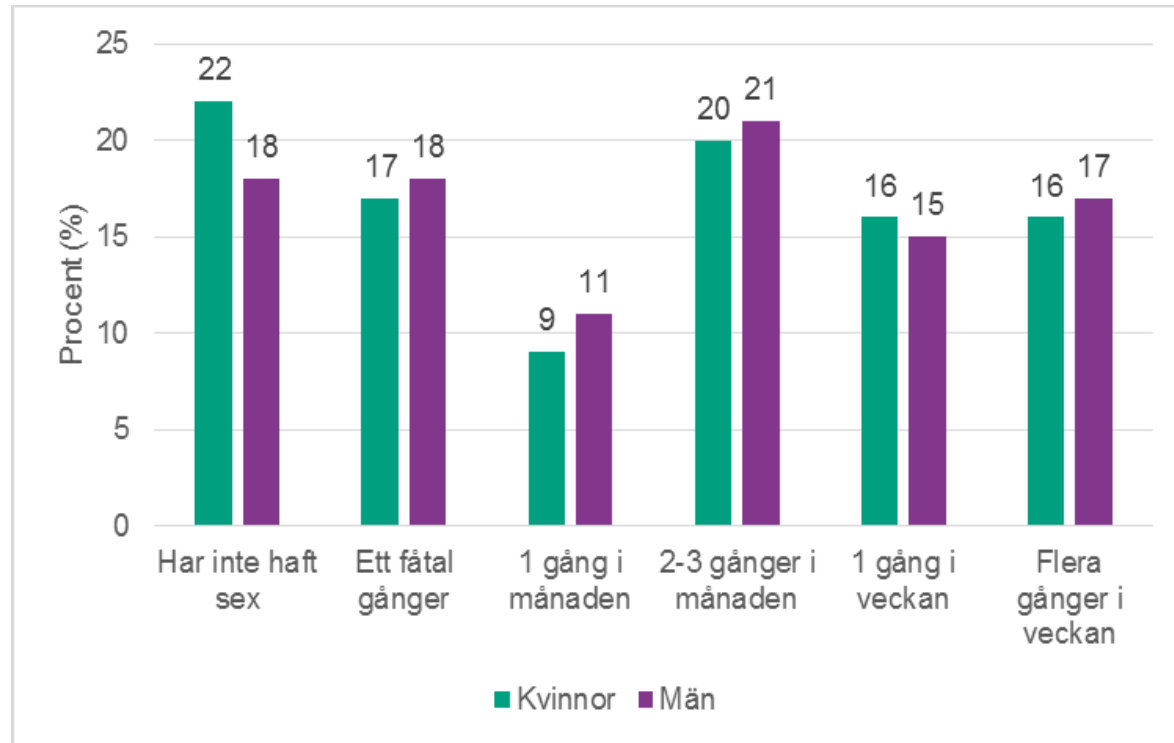
- saknat intresse och njutning vid sex,
- känt fysisk smärta vid eller efter sex,
- inte fått orgasm
- upplevt att det har tagit lång tid att få orgasm

MÄN

- saknat en sexpartner,
- önskar ha fler sexpartner,
- fått orgasm snabbare än de har velat,
- inte haft sex på de sätt de ville
- inte haft sex tillräckligt ofta

Sexlivet

- Sex senaste året 16-84 år:

- ~ 20% inte haft sex senaste året
- ~ 30% 1-3 ggr/mån
- ~ 30% 1 gång i veckan eller mer

Inga tendenser till ökning eller minskning

Sex, relationer och egenmakt

KVINNOR

- känner sig oftast eller alltid fria att ta initiativ till sex,
- kan säga nej till sex,
- kan föreslå hur de vill ha sex
- kan säga ifrån om deras sexpartner vill göra något som de inte vill

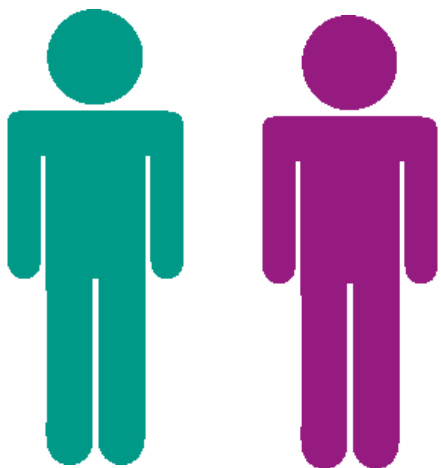

MÄN säger att de aldrig eller sällan kan säga nej till sex

Sexualitet och digitala arenor

- Kvinnor och män i alla åldrar använder digitala arenor för sexuella syften – unga mer än äldre använder internet, mobil eller appar för sexuella aktiviteter
- Få skillnader mellan könen bland de yngsta 16-29 år, sexuella aktiviteter online vanligare bland män i de äldre grupperna

Kvinnor och män 16-29 år:

24% sökt sexpartner
20% träffat sexpartner
42% sökt partner
34% haft cybersex eller
sexchattat
27% skickat sexuella bilder

Pornografianvändning och sexuell hälsa

- 70% av män tittar på porr, nästan 70% av kvinnor gör det inte
- Hög andel frekventa användare* – unga män som använder porr dagligen eller nästan dagligen

MÄN 16-84 år 18%

MÄN 30-44 år 23%

MÄN 16-29 år 41%

Frekvent användning har samband med:

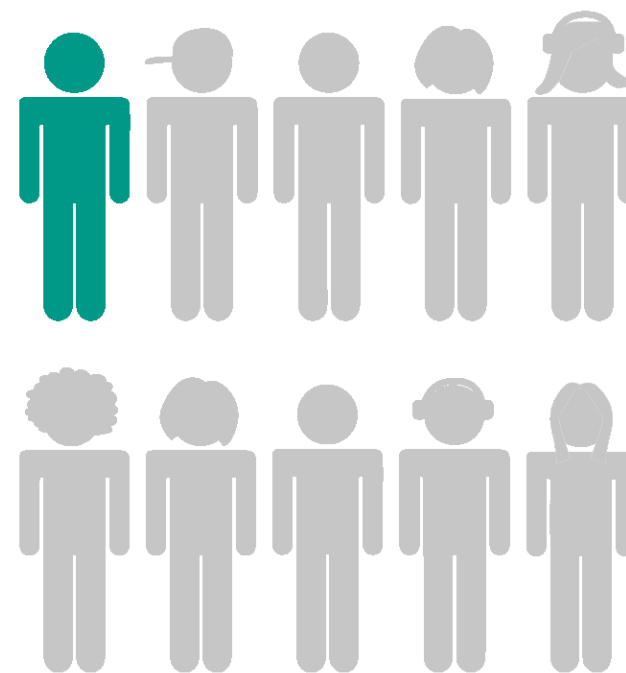
- erfarenhet av sex mot ersättning,
- problem med alltför höga sexuella prestationskrav
- högre missnöje med det egna sexlivet

Sex mot ersättning

- 9 procent av svenska män har gett ersättning för sex någon gång (0,5% av kvinnor)
- Av de som gett ersättning för sex har 80% gjort det utomlands

- 1 procent män och 1,5 procent av svenska kvinnor har tagit emot ersättning för sex någon gång

Preventivmedel och graviditet

- Bland kvinnor 16-29 år i Sverige idag är andelen som använder p-piller lägre bland kvinnor med hög utbildning och hög inkomst
- En tredjedel av alla kvinnor har genomgått en eller flera aborter.
- En tredjedel av alla kvinnor har erfarit missfall

Reproduktiv hälsa

- Kvinnor rapporterar att deras förlossningar medfört fysiska (26%), psykiska (17%) och/eller sexuella konsekvenser (14%). Partners som deltagit i förlossning upplever också konsekvenser, men till lägre grad.
- De flesta uppger att de har de antal barn de önskar, förutom män med kort utbildning och låg inkomst som uppger det i lägre utsträckning
- 3% uppger ofrivillig barnlöshet

Sexuell kommunikation, samtycke och hälsa (Novus, 12 000 deltagare)

- Majoriteten tycker att de kan förmedla om och hur de vill eller inte vill ha sex, speciellt kvinnor, yngre personer och de som lever i en relation
- Kvinnor använder oftare kroppsspråk/blickar för att visa och tolka viljan att ha sex än män.

KVINNOR

har i högre utsträckning gått med på sex trots att de inte ville, och avbrutit pågående sex

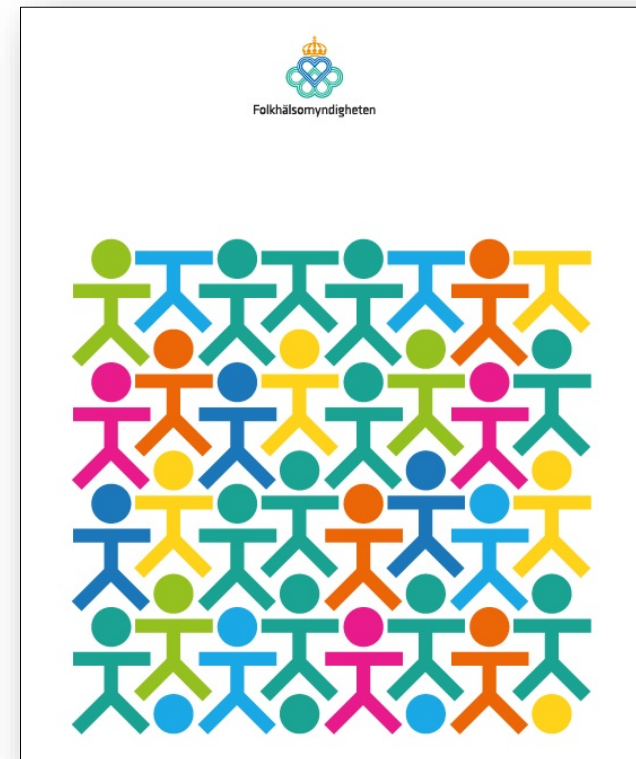
MÄN

uppger i högre utsträckning att de aldrig haft anledning att uttrycka att de inte vill ha sex, inte vill ha sex på ett visst sätt, att gå med på eller avbryta sex

Slutsatser och vidare arbete

- Sexuella trakasserier, övergrepp och våld är en viktig folkhälsofråga. Trakasserier, övergrepp och våld ska inte bara minska, utan upphöra helt.
- För en ökad jämställd och jämlik hälsa, behöver skillnaderna utifrån kön, socioekonomi och sexuell identitet beaktas, och ojämställda sexuella villkor mellan könen åtgärdas.
- Kunskapsbas för vidare folkhälsoarbete
- Nationell konferens
- Rapport i sin helhet Folkhälsomyndighetens hemsida

Folkhälsomyndigheten

Louise Mannheimer, enhetschef

Louise.mannheimer@folkhalsomyndigheten.se

Charlotte Deogan, utredare

Enheten för sexuell hälsa och hivprevention,
Folkhälsomyndigheten

